

Handläggare: Mikael Hietala
Telefon: 08-508 04 168

Dnr 300-102-2007
Sammanträde 20 mars 2007

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

På väg mot ett oljefritt Sverige

Remiss av rapport från Kommissionen mot oljeberoende

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden återoppar och överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Elisabeth Barö-Dérantz
tf stadsdelsdirektör

Sven-Göran Södergren
avdelningschef

Sammanfattning

För att minska den stora andelen energi som tillförs från olja tillsattes år 2005 av regeringen en oljekommission. Rapporten "På väg mot ett oljefritt Sverige" togs fram av kommissionen i juni 2006. Ett antal långsiktiga mål läggs fram i rapporten som ska bidra till att minska oljeberoendet till 2020. Förvaltningen välkomnar åtgärder för att minska oljeberoendet, minska utsläppen av växthusgaser och effektivisera energianvändningen. Förvaltningen har ett systematiskt energieffektiviseringsarbete, men bättre samverkan och samsyn med bland annat fastighetsägare efterlyses. Användning av funktionsupphandling av el, så kallad Energy Performace Contracting bör uppmuntras av stadens ledning eftersom det är ett effektivt sätt att minska elanvändningen på lokalsidan. Förvaltningen understryker även behovet av uppföljning av olika beslut inte minst på ett lokalt plan.

-
- Bilagor:**
1. Rapporten – På väg mot ett oljefritt Sverige
 2. Remiss – På väg mot ett oljefritt Sverige

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik.

Bakgrund

Av Sveriges totala energitillförsel på 647 TWh år 2004 utgjorde råolja och oljeprodukter 32 %. För att minska den stora andelen energi som tillförs från olja tillsattes år 2005 av regeringen en oljekommission. Rapporten "På väg mot ett oljefritt Sverige" togs fram av kommissionen i juni 2006.

Ärendet

Kommissionen lyfter i rapporten upp fem starka skäl att avveckla Sveriges oljeberoende, effektivisera energianvändningen och på sikt ersätta de fossila energikällorna med förnybar energi:

1. Minska klimatpåverkan
2. Säkra Sveriges långsiktiga energiförsörjning
3. Sverige kan bli ett föregångsland för utveckling av ny teknik för hållbar energianvändning och energieffektivisering
4. Stärka vår internationella ekonomiska konkurrenskraft
5. Använda och utveckla energiresurserna från skog och åker.

Kommissionen utgår när det gäller världens oljereserver från den bedömning om världens oljeframtid som görs av energiutskottet i Kungliga vetenskapsakademin (KVA) och som kortfattat kan summeras i bland annat följande synpunkter:

- De nya oljefynd som numera görs under ett år, ca 10 miljarder fat, motsvarar endast en tredjedel av världens aktuella årliga förbrukning, ca 30 miljarder fat. Efterfrågan ökar med ca 2 % per år, medan de flesta oljeländer uppvisar minskande produktion
- De kända reserverna uppgår till 900-1200 miljarder fat. Möjligen återstår det att upptäcka totalt 1300 miljarder fat
- Mellanöstern är en nyckelregion med drygt 60 % av världens oljereserver. Där och i några av de övriga stora producentländerna präglas utvecklingen av politisk oro
- Oljepriserna kommer att vara fortsatt höga på grund av ökande oljeanvändning i västliga industriländer samt i Kina och Indien och andra snabbt växande ekonomier.

Av kommissionen räknas i rapporten en rad långtgående åtgärder som till år 2020 kan bryta vårt oljeberoende och påtagligt minska vår användning av oljeprodukter.

Kommissionen föreslår följande nationella mål för energieffektivisering och minskat oljeberoende år 2020:

- Det svenska samhället bör som helhet till 2020 kunna effektivisera sin energianvändning med ca 20% och därigenom samtidigt skapa en fördjupad, kostnadseffektiv och mera långsiktigt hållbar välfärd
- Vägtransporterna, inkl. transporter inom sektorerna jord, skog, fiske och byggande bör till år 2020 minska sin användning av bensin och diesel med 40-50%
- Uppvärmningen av bostäder och lokaler ska i princip ske helt utan olja
- Industrin bör till år 2020 minska sin oljeanvändning med 25-40 %.

Vidare fastslår kommissionen att oljeanvändning och klimatpåverkan är två sidor av samma mynt. Genomgripande förändringar kan endast ske genom regional och internationell samverkan. EU är i detta avseende Sveriges viktigaste arena. Sedan vi blev medlemmar har vår målinriktade klimatpolitik haft stor betydelse för utvecklingen av Unionens gemensamma strategier. Sverige ska fortsätta att leda arbetet för minskade utsläpp av växthusgaser.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen välkomnar förslagen om att minska den totala energianvändningen och på sikt fasa ut fossila bränslen. Förvaltningen noterar att sedan oljekrisen på 1970-talet när ett omfattande arbete kring landets oljeberoende genomfördes med olika åtgärder och styrmedel har oljeförbrukningen stabiliserats men inte minskat. Minskningar på uppvärmningssidan har åtitts upp av öknings inom transportsektorn. När det gäller landets totala energianvändning är den fortsatt hög.

Förvaltningens bedömning är att de åtgärder som föreslås i rapporten inte ger omfattande effekter för förvaltningens ekonomi. De senaste åren har förvaltningen köpt förnybar el, leasat miljöbilar och inlett ett systematiskt eleffektiviseringsarbete i verksamhetslokalerna. Förvaltningen har kommit en bit på väg med de åtgärder som den själv råder över. Om arbetet ska utvecklas ytterligare krävs det åtgärder från staden centralt i form av tydliga styrande mål men även från aktörer som fastighetsägarna och bensinbolagen. Sådant som kan förbättras på kort sikt är tankställen för miljöbränslen i stadsdelen.

När det gäller el och uppvärmning så efterlyses större samverkan med fastighetsägarna kring åtgärder/energieffektiv teknik i samband med ombyggnader och nybyggnation. Förvaltningen efterlyser i sin roll som lokalhyresgäst bättre underlag i samband med nybyggnation och större ombyggnader som tar hänsyn till den långsiktiga kostnaden för olika energilösningar. Besparingen i energikostnad uppväger troligen långtgående investeringar i energieffektiv teknik om det finns möjlighet att skriva av den på 20 eller 33 år. Detta redan om man räknar med dagens energipriser. Incitamenten för ett sådant underlag finns inte idag för fastighetsägaren eftersom det är lokalhyresgästen som betalar för el och ofta också

uppvärmning. En bättre styrning från stadens sida bör till som kräver att fastighets- bolagen ska ta hänsyn till livscykelkostnader. Alternativet är bindande över-renskommelser och förbättrad samsyn mellan förvaltningar och stadens bolag kring att hålla nere de totala konstnaderna för både fastighetsägare och lokalhyresgäst. Utgångspunkten för dessa överenskommelser skulle vara att spara energi och pengar åt staden.

De senaste årens prisökningar har medfört betydligt högre energikostnader jämfört med bara för några år sedan. I offentliga verksamheter med stora lokalinnehav som inte sitter inne med egen omfattande energikunskap börjar det bli alltmer intressant att titta på andra upphandlingsmodeller för el. En sådan modell är EPC (Energy Performance Contracting) eller funktionsupphandling med driftansvar och prestandagaranti. Det är en metod för att handla upp och genomföra energiefektiviseringsåtgärder i byggnader. Kortfattat går EPC ut på att en energikonsult får ansvar för att genomföra effektiviseringsåtgärder i ett stort lokalbestånd. Konsulten undersöker och förbättrar utvalda delar av de system som kostar energi, dvs: värme, ventilation, vatten, el och byggnadsskal mm samt dess stödsystem och synergieffekter. Konsulten får sedan del av de besparande energikostnaderna. Staten och staden centralt bör på olika sätt uppmuntra till utveckling och användning av EPC vid upphandlingar. Funktionsupphandlingar tillämpas också på andra områden.

Avslutningsvis vill förvaltningen understryka behovet av uppföljning. Det kommer krävas omfattande insatser för att hitta lösningar både för miljöanpassning av energiproduktionen och effektivisering av energianvändningen. Inte minst kommer det att krävas insatser för att följa upp olika beslut, implementering av ny teknik mm. Insatserna skulle kunna genomföras på lokal nivå i utvalda "typsamhällen" för att följa effekterna av nationella och lokala beslut. Uppföljningen riggas för att möjliggöra återkommande insatser för att följa utvecklingen. Ett "typsamhälle" skulle kunna utgöras av stadsdelen Hässelby-Vällingby. Samtidigt med uppföljningen av energianvändningen kan utvecklingen av delar av det lokala näringslivet som levererar och servar "energiinfrastrukturen" studeras. Stadsdelsnämnden eller annan lämplig lokal aktör skulle kunna ta på sig ett sådant uppdrag under förutsättning att externt bidrag utgår.

- - - - -